

ОПЕРАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ВИТРАТ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мазниченко В.В., гр. Фм-46

Науковий керівник – проф. **Гаркуша Н.М.**

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Основним мотивом діяльності будь-якого підприємства в ринкових умовах є максимізація прибутку. Можливості досягнення цієї стратегічної мети обмежені витратами підприємства, а також ринковим попитом на продукцію. Це обумовлює необхідність здійснення ефективного управління витратами підприємства.

Актуальність дослідження обумовлюють дискусійність окремих методичних положень, необхідність практичного вирішення комплексу питань ефективного управління витратами, а також відсутність у літературних джерелах єдності думок стосовно методичних підходів і використання певних методичних інструментів в аналізі витрат та їх впливу на показники ефективності.

На практиці прийняття управлінських рішень широкого використання набув операційний аналіз (в зарубіжних джерелах носить назву «Cost-Volume-Profit», CVP), об'єктом дослідження якого є взаємозв'язки між обсягом продукції (товарів), витрат і операційного прибутку («витрати-обсяг-прибуток»). Метою такого аналізу є: вивчення обсягів, які забезпечують беззбитковість діяльності; величини прибутку за певного обсягу продажів; впливу змін суми витрат, обсягу реалізації та ціни на суму прибутку; оптимальної структури витрат.

Ключовими елементами операційного аналізу є: операційний важіль, поріг рентабельності і запас фінансової міцності. Вважаємо, названі елементи необхідно доповнити маржинальним доходом, що дозволить оцінювати операційні прогнози на основі постійних і змінних витрат, які й визначають силу операційного важеля. Операційний важіль характеризує структуру маржинального доходу, зокрема співвідношення в його складі постійних витрат і операційного прибутку. Зростання величини операційного важеля (зростання питомої ваги постійних витрат в структурі маржинального доходу) повинно супроводжуватись випереджальним зростанням обсягів виробництва і реалізації продукції. Тільки за таких умов буде забезпечене зростання обсягів операційного прибутку і стабільний фінансовий стан підприємства.

Наведений методичний інструментарій аналізу витрат може бути використаний в діючій практиці підприємств.